
Projectnummer: 370407

Referentienummer: SWNL0267476

Datum: 26-10-2020

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Klaverblad Noordoost Heerenveen

Definitief

Verantwoording

Titel	Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Subtitel	Klaverblad Noordoost Heerenveen
Projectnummer	370407
Referentienummer	SWNL0267476
Revisie	D1
Datum	26-10-2020

Auteur	Mariska Everts
E-mailadres	mariska.everts@sweco.nl

Gecontroleerd door	Martin Haan
Paraaf gecontroleerd	

Goedgekeurd door	Tim Verver
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	M.e.r.-plicht	4
1.3	Doel NRD en MER.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Beleidskader	6
2.1	Algemeen.....	6
3	Voorgenomen activiteit en alternatieven	9
3.1	Locatiekeuze.....	9
3.2	Planvoornemen.....	13
3.3	Alternatieven en varianten	15
4	Referentiesituatie	17
4.1	Huidige situatie	17
4.1.1	Ruimtegebruik.....	17
4.1.2	Bodem.....	18
4.1.3	Water	18
4.1.4	Natuur	19
4.1.5	Landschap en cultuurhistorie	21
4.1.6	Archeologie	22
4.1.7	Verkeer	23
4.1.8	Woon- en leefmilieu	23
4.1.9	Externe veiligheid.....	23
4.2	Autonome ontwikkeling.....	23
5	Reikwijdte en detailniveau	24
5.1	Inhoud MER	24
5.2	Reikwijdte	24
5.3	Detailniveau	24
6	De procedure	27
6.1	Vervolgproces.....	27
6.2	Te raadplegen instanties	28
6.3	Reacties	28

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het plangebied voor het plan Klaverblad Noordoost (KNO) ligt langs de A7 ten noordoosten van de kern Heerenveen. Het plangebied is gelegen ten noorden van de A7, tussen knooppunt Heerenveen en afslag Tjalleberd. In het noorden wordt het plangebied omsloten door de watergang Binnendijksche Hoofdvaart, in het oosten door de weg Pastoriesingel en in het westen door de weg Mercurius.

Figuur 1.1. Ligging Klaverblad Noordoost (KNO) (wit vlak)

Momenteel worden de gronden binnen het plangebied voor agrarische doeleinden gebruikt. In het bestemmingsplan Buitengebied 2007 wordt het plangebied aangeduid als 'Agrarisch gebied 1'. Het is de bedoeling om een gemengd programma van bedrijventerrein, zonneweide en natuurinclusieve landbouw binnen het plangebied mogelijk te maken. Het programma omvat circa 40 hectare (bruto) bedrijventerrein, 30 hectare zonneweide en 50 hectare natuurinclusieve landbouw. In de inrichting van het plangebied wordt rekening gehouden met landschappelijke aspecten zoals de verkavelingsstructuur en zichtlijnen.

1.2 M.e.r.-plicht

Het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.) is ontwikkeld om het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. In het Besluit milieueffectrapportage is vastgelegd voor welke activiteiten een m.e.r. plicht kan ontstaan. In bijlage C en D bij dit Besluit zijn de activiteiten opgesomd, en is aangegeven voor welke plannen een m.e.r. plicht ontstaat en voor welke besluiten een m.e.r.-(beoordelings)plicht.

Voor activiteiten op de C-lijst, kolom 4, in het Besluit m.e.r. geldt een directe m.e.r.-plicht. Deze activiteiten worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Voor activiteiten op de D-lijst, kolom 4, in het Besluit m.e.r. geldt dat zij afhankelijk van de omstandigheden nadelige milieugevolgen *kunnen* hebben. Voor deze activiteiten geldt een zogenaamde m.e.r.-beoordelingsplicht. In bijlage C, kolom 3, en bijlage D, kolom 3, zijn plannen genoemd die kaderstellend kunnen zijn voor de genoemde activiteiten. Voor deze kaderstellende plannen geldt altijd een plan-m.e.r. plicht.

Het nieuwe bestemmingsplan of omgevingsplan voor Klaverblad Noordoost biedt naar verwachting een ruimtelijk kader voor bedrijfsactiviteiten die voorkomen in bijlage C en/of D bij het Besluit m.e.r.. Daarnaast is er voor het bestemmingsplan of omgevingsplan mogelijk een Passende Beoordeling nodig in verband met effecten op Natura 2000-gebieden. Gelet op het voorgaande geldt voor het bestemmingsplan/ omgevingsplan de verplichting om een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen.¹

De gemeente Heerenveen is de initiatiefnemer in deze m.e.r.-procedure. De gemeente Heerenveen is tevens het bevoegd gezag in de m.e.r. procedure.

1.3 Doel NRD en MER

Met deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) verschaft de gemeente Heerenveen informatie over de voorgenomen ontwikkeling van Klaverblad Noordoost en de wijze waarop de milieueffecten in het MER zullen worden geanalyseerd.

Met deze notitie kan de gemeente Heerenveen (als bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure) de betrokken adviseurs en bestuursorganen en de bevolking informeren en raadplegen over de te volgen aanpak van de m.e.r. studie. Deze NRD kan gezien worden als een inhoudsopgave die aangeeft wat er in het later op te stellen milieueffectrapport (MER) onderzocht en behandeld wordt. Het doel van de m.e.r.-procedure is om het milieubelang een volwaardige en vroegtijdige plaats in het plan- en besluitvormingsproces te geven. De NRD beschrijft de afbakening, het detailniveau en de methode van aanpak van de m.e.r.-studie. Daartoe wordt met name ingegaan op:

- Voornemen en alternatieven: welk gebied en welke activiteiten worden beschouwd?
- Beoordelingskader: wat zijn de te onderzoeken milieuthema's en aspecten?
- Toetsingscriteria: op welke wijze worden de milieueffecten beoordeeld?

De notitie ligt gedurende een periode van zes weken ter inzage, waarbij de mogelijkheid wordt geboden om een zienswijze in te dienen. Het bevoegd gezag neemt vervolgens een besluit over eventueel ingediende zienswijzen en de voorliggende NRD. Daarmee is de reikwijdte en het detailniveau van de plan-m.e.r. bepaald.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 schetst het relevante beleidskader. Hoofdstuk 3 gaat in op de voorgenomen activiteit en de te onderzoeken varianten. De huidige situatie en de autonome ontwikkeling worden in hoofdstuk 4 beschreven. De reikwijdte en het beoordelingskader van het MER worden uiteengezet in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 tenslotte gaat in op de te volgen m.e.r.-procedure en de te raadplegen instanties.

¹ De Besluit m.e.r.-categorieën D9 (Landinrichting), D11.2 (Stedelijk ontwikkelingsproject), D11.3 (Industrieterrein) en D22.1 (Elektriciteitsproductie) zijn ook beschouwd. Gelet op de inhoudelijke omschrijving en/of de bijbehorende drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. leiden deze categorieën niet tot een (plan-) m.e.r.-plicht.

2 Beleidskader

2.1 Algemeen

In onderstaande tabel wordt het relevante beleidskader voor Klaverblad Noordoost samengevat weergegeven. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op nationaal, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid voor ruimtelijke ordening en wonen. In het MER zal dit beleidskader worden aangevuld.

Juridisch en beleidskader	Belangrijkste randvoorwaarde / uitgangspunt	Doorwerking in het plangebied
Nationaal beleid		
Besluit ruimtelijke ordening	Op grond van het Bro moet voor een ruimtelijk plan dat voorziet in uitbreiding van stedelijke functies de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' worden toegepast. Deze bepaling uit het Bro is in Fryslân vertaald in de Verordening Romte (artikel 2.3.1, 'zorgvuldig ruimtegebruik').	Ten behoeve van het bedrijventerrein KNO zal een toetsing aan artikel 2.3.1 van de Verordening Romte worden uitgevoerd.
Nationale Omgevingsvisie [1]	De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de Rijksbrede visie op de fysieke leefomgeving. In de visie komt naar voren dat Nederland voor grote uitdagingen staat die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. De NOVI brengt de langetermijnvisie van het Rijk in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten: <ul style="list-style-type: none"> • ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie; • duurzaam economisch groeipotentieel; • sterke en gezonde steden en regio's; • toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. 	KNO voorziet in ruimte voor opwekking van duurzame energie en in ruimte voor versterking van de economisch groeipotentieel van Heerenveen
Provinciaal beleid		
Streekplan Fryslân, (Provincie Fryslân, 2006) [2]	In het Streekplan zijn globaal de voorkeursrichtingen voor nieuwe uitbreidingen bij de stedelijke en regionale centra aangegeven. Voor de bundelingsgebieden zijn deze voorkeursrichtingen op kaart opgenomen.	In het Streekplan wordt aangegeven dat na de streekplanperiode (in beginsel tot 2016 maar is verlengd) het noordoostkwadrant van de kruising A32/A7 in beeld is voor verdere bedrijventerreinontwikkeling. (zie ook par. 3.1 van deze NRD)
Omgevingsvisie 'De Romte Diele' (Provincie Fryslân) [3]	De provincie stipt vier urgente opgaven aan in haar omgevingsvisie: Leefbaar, vitaal & bereikbaar / Energietransitie / Klimaatadaptatie / Versterken biodiversiteit. Bovendien moet de basis op orde zijn en dus bestaande kwaliteiten behouden en versterkt worden. In de Omgevingsvisie wordt benoemd dat Heerenveen door haar ligging en ontsluiting aantrekkelijk is voor distributie/ logistiek, handel en transport. Heerenveen is direct aangesloten op (inter)nationale verbindingen en zijn de logische plaatsen voor grootschalige bedrijventerreinen (kavels > 2 ha), met name voor transport en logistiek.	Het planvoornemen voor Klaverblad Noordoost sluit goed aan bij de provinciale Omgevingsvisie door rekening te houden met energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit, mede door de komst van een zonneweide en natuurinclusieve landbouw. Ook voorziet het planvoornemen in een bedrijventerrein met een goede ontsluiting naar een (inter)nationale verbinding.
Beleidsbrief 'Naar een duurzame landbouw' [4]	De provincie streeft naar een duurzame, natuurinclusieve landbouw in 2025. Een landbouw die grondgebonden en circulair is, bijdraagt aan het herstel van biodiversiteit, maatschappelijk draagvlak heeft en duurzaam economisch renderend is.	Het planvoornemen voorziet in ruimte voor natuurinclusieve landbouw. Deze soort landbouw komt in de plaats van het huidige agrarische gebruik en draagt bij aan de biodiversiteit.

	Natuurinclusieve landbouw is een economisch en ecologisch rendabel landbouwsysteem. Net als in de kringlooplandbouw worden grondstoffen efficiënt ingezet en emissies verlaagd.	
Natuurbeheerplan Fryslân 2021 [5]	Het plangebied maakt deel uit van het laagveengebied. Dit gebied wordt gekenmerkt door grootschalig, open graslandgebied. In de zone rondom de laagveengebieden (waar het plangebied deel van uitmaakt) liggen kansen voor het Agrarisch natuurbeheer.	Binnen KNO is voorzien in natuurinclusieve landbouw / agrarisch natuurbeheer.
Regionaal beleid		
Regionale Energiestrategie Fryslân [6]	De provincie Friesland wordt aangeduid als één RES regio met een regionale energie strategie. De volgende doelstelling is opgenomen in de Concept-RES: Fryslân produceert in 2030 tenminste 2,3 TWh aan duurzame elektriciteit op land. Ook zon op veld moet hier aan bijdragen. Momenteel geldt een opwek (huidig, in aanbouw en vergund) van 0,27 TWh aan zonne-energie op het veld.	De realisatie van de zonneweide draagt bij aan het behalen van de doelstelling om in 2030 tenminste 2,3 TWh aan duurzame energie op land te produceren.
Waterbeheerplan 2016 – 2021 Wetterskip Fryslân [7]	In het waterbeheerplan wordt genoemd dat een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland een vanzelfsprekend onderdeel moet worden bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen. De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit en kwantiteit van water. In het Friese veenweidegebied, het lage middengebied in de provincie Fryslân waar ook het plangebied deel van uitmaakt, bestaat de bodem voornamelijk uit veen. Vanwege de drooglegging oxideert de bovenste bodemlaag en wordt deze steeds verder afgebroken. Hierdoor daalt het maaiveld en ontstaat schade aan gebouwen en infrastructuur (wegen, leidingen, riolering).	Als gevolg van een toename aan verharding binnen de contouren van het plan, onder andere door de aanleg van het bedrijventerrein, wordt er in functie van het bestemmingsplan een watertoets uitgevoerd. Bovendien dient binnen het plan rekening te worden gehouden met de maaiveld daling binnen het gebied als gevolg van veenoxidatie.
Integrale Visie Heerenveen-Skarsterlân (2005) [8]	In de Integrale Visie is vermeld dat snelweglocaties de beste 'biotoop' vormen voor bedrijventerreinen, mede vanwege de goede bereikbaarheid.	Na de afronding van Internationaal Bedrijvenpark Friesland (IBF) (voorzien voor 2015-2020) wordt gekeken naar de locatie in het noordoostelijke kwadrant van het klaverblad. Dit zal moeten gebeuren binnen de landschappelijke 'buitenlijst' (zie ook par. 3.1 van deze NRD)
Regio Zuidoost Volop in Bedrijf! – Afspraken bedrijventerreinen regio Zuidoost Fryslân 2019-2026/2030 [9]	Afspraken tussen de gemeenten Heerenveen Opsterland, Smallingerland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf over het benodigde programma (=areaal) aan bedrijventerreinen in deze regio. In dit document wordt ook ingegaan op deprogrammeren (= niet ontwikkelen tot bedrijventerrein) en op 'adaptief' programmeren (= ontwikkelen tot bedrijventerrein als er vraag is).	In de regio-afspraken is vermeld dat voor KNO in Heerenveen een behoefte is voor 40 ha bedrijventerrein. Voor KNO wordt voorzien dat er een directe behoefte is aan 10 ha en dat daarnaast 10 ha adaptief wordt ontwikkeld.

Gemeentelijk beleid		
<p>Beleidskoers fysieke leefomgeving [10]</p>	<p>De beleidskoers is een eerste stap richting de omgevingsvisie. Met de omgevingsvisie werkt de gemeente Heerenveen aan het realiseren van de Sustainable Development Goals. Er worden een paar kernkwaliteiten genoemd die relevant zijn voor het planvoornemen. Zo kent Heerenveen een uitstekende (boven)regionale bereikbaarheid (via snelweg, spoor en water) en daarbij behorend vestigingsklimaat en werkgelegenheid; en zijn de verschillende landschapstypen rond Heerenveen zeer herkenbaar, met name de (veen)ontginningsgeschiedenis. De gemeente hanteert de volgende doelstelling: <i>'In 2040 is Heerenveen een gezonde, ondernemende en duurzame gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is.'</i> De gemeente wil tot 2050 een CO₂ reductie van 95% realiseren en koploper zijn op het gebied van circulaire economie in Noord-Nederland. Een deel van de energie-opgave die wordt uitgewerkt in de Regionale Energiestrategie zal landen in het landelijk gebied. Daarnaast speelt het landelijk gebied een rol bij de opgaven op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.</p>	<p>Het planvoornemen past binnen de doelstellingen van de beleidskoers in die zin dat het landelijk gebied aangewend wordt voor duurzame energieopwekking en vergroting van de biodiversiteit. Ook wordt er in de beleidskoers genoemd dat als resultaat het vestigingsklimaat moet worden verbeterd met het oog op de Sustainable Development Goals. Bedrijventerrein Klaverblad Noordoost wordt hierbij specifiek genoemd. Klaverblad Noordoost wordt stapsgewijs en duurzaam ontwikkeld met ruimte voor natuurinclusief agrarisch gebied, zonneweide en bedrijventerrein.</p>
<p>Bedrijventerreinvisie 2010-2020 Gemeente Heerenveen [11]</p>	<p>Uit provinciaal beleid volgt dat (boven)regionale bedrijvigheid moet worden gevestigd binnen de vijf economische kernzones (waaronder de A7 zone). Tot 2030 wordt verwacht dat er vraag is naar tussen de 170 en 230 ha bedrijventerrein (Integrale visie Heerenveen-Skarsterlân, 2005). KNO zou mede kunnen voorzien in deze vraag, met ca met 80 hectare. In de Bedrijventerreinvisie wordt de behoeftegeraming uit de Integrale Visie geactualiseerd en blijkt er na 2020 een overcapaciteit aan bedrijventerrein.</p>	<p>In de Bedrijventerreinvisie is vermeld dat KNO zal niet zal worden ontwikkeld als reguliere grootschalige bedrijvenlocatie, maar dat een alternatieve invulling als energiepark wordt onderzocht.</p>

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het planvoornemen dat in het MER zal worden beoordeeld op milieueffecten. In § 3.1 wordt het planvoornemen toegelicht en gevisualiseerd. In § 3.2 wordt ingegaan op de varianten die in het MER worden onderzocht.

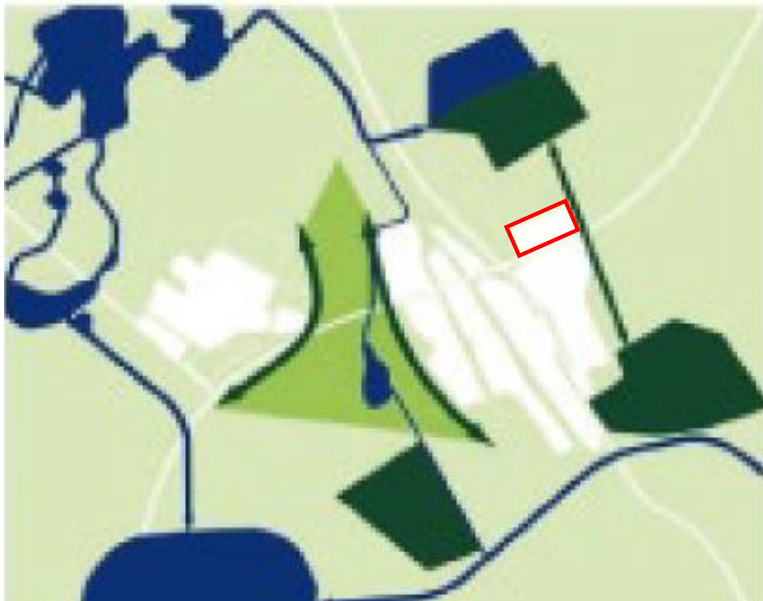
3.1 Locatiekeuze

De locatie KNO is al geruime tijd in beeld voor de ontwikkeling tot bedrijventerrein. In hoofdstuk 2 zijn diverse beleidsdocumenten genoemd waarin de locatie KNO is benoemd als (mogelijk) toekomstig werkgebied. Enkele beleidsdocumenten die relevant zijn voor de locatiekeuze worden hieronder wat uitgebreider behandeld.

Integrale Visie Heerenveen-Skarsterlân (2005)

Deze Visie is in 2015 vastgesteld door de gemeenteraden van Heerenveen en Skarsterlân. De Visie geldt als intergemeentelijk structuurplan (als bedoeld in de Wro) voor de periode tot 2015 en als een intergemeentelijke structuurvisie (destijds geen wettelijke planfiguur) voor de periode 2015-2030. Voor de Visie is geen MER opgesteld.

In de Integrale Visie worden twee Landschappelijke 'lijsten' benoemd. Er is een 'buitenlijst' die de begrenzing van de ruimtelijke ontwikkeling van Heerenveen (in het oosten) en Joure (in het westen) vormt. Tussen de beide kernen is een 'binnenlijst' voorzien.

Figuur 3.1 Landschappelijke buitenlijst (donkergroen) en binnenlijst (lichtgroen) (bron: Integrale Visie Heerenveen-Skarsterlân, 2005); Rode kader is toegevoegd en betreft KNO

In de Integrale Visie is vermeld dat snelweglocaties de beste 'biotoop' vormen voor bedrijventerreinen, mede vanwege de goede bereikbaarheid. In de Visie is beschreven dat na de afronding van Internationaal Bedrijvenpark Friesland (IBF) (voorzien voor 2015-2020) gekeken wordt naar de locatie in het noordoostelijke kwadrant van het klaverblad. Dit zal moeten gebeuren binnen de landschappelijke 'buitenlijst'. Ook zal ruime afstand worden aangehouden tot het dorp Tjalleberd.

Figuur 3.2 Kaart Structuurvisie 2030 met klaverblad noordoost aangeduid als “werkgebied”) (bron: Integrale Visie Heerenveen-Skarsterlân, 2005)

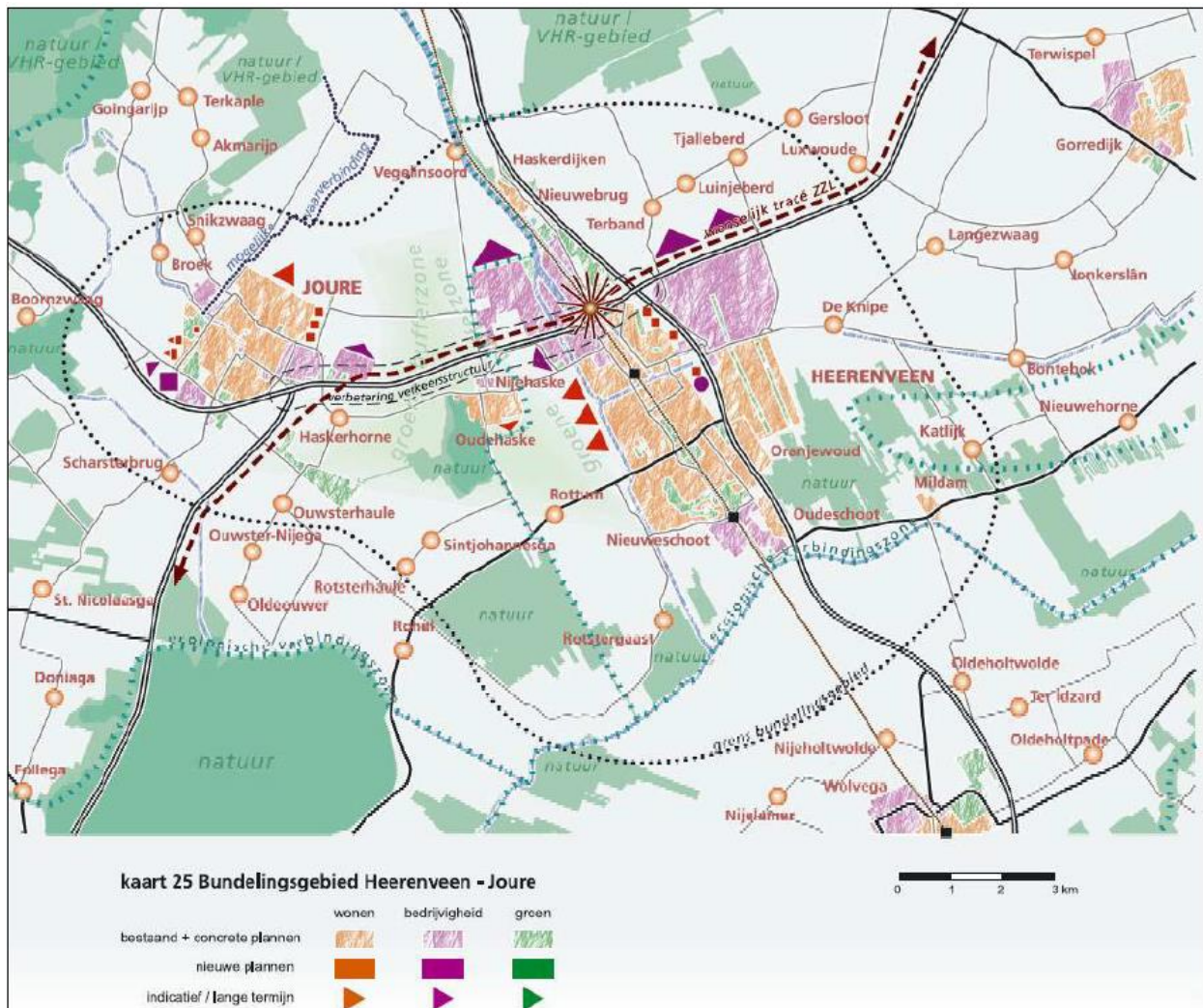
Streekplan Fryslân (2007)

Het Streekplan Fryslân is vastgesteld door Provinciale Staten op 13 december 2006. Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wro in 2008 heeft het Streekplan de status van structuurvisie als bedoeld in de Wro gekregen. Het Streekplan Fryslân gold oorspronkelijk tot 2016, maar de geldigheid van het Streekplan is verlengd tot het moment waarop de provinciale Omgevingsvisie in werking treedt.

In het Streekplan Fryslân is vermeld dat Joure-Heerenveen een bundelingsgebied is waar ruimte is voor verstedelijking (zie figuur 3.3). Het streekplan biedt voor dit bundelingsgebied ontwikkelingsruimte om de opgaven voor wonen, werken en voorzieningen te kunnen realiseren. Ongebreidelde groei vindt de provincie echter ongewenst. Allereerst moet conform de uitgangspunten van de Nota Ruimte naar de ruimtelijke mogelijkheden en kwaliteiten van het bestaande bebouwde gebied worden gekeken. Vervolgens moeten benodigde stedelijke uitbreidingen ook ruimtelijke kwaliteit toevoegen en nieuwe functies met elkaar combineren, zodat efficiënt ruimtegebruik wordt bevorderd en een aantrekkelijke overgang tussen steden en platteland tot stand komt.

De invulling van de bundelingsgebieden is van provinciaal belang. Met name bij de overgang van stad naar platteland zijn bovenlokale belangen aan de orde. In het Streekplan zijn globaal de voorkeursrichtingen voor nieuwe uitbreidingen bij de stedelijke en regionale centra aangegeven. Voor de bundelingsgebieden zijn deze voorkeursrichtingen op kaart opgenomen.

In het Streekplan wordt aangegeven dat na de streekplanperiode (die in beginsel tot 2016 liep maar later is verlengd) het noordoostkwadrant van de kruising A32/A7, oftewel het plangebied Klaverblad Noordoost, in beeld is voor verdere bedrijventerreinontwikkeling.

Figuur 3.3: Kaart bundelingsgebied Heerenveen-Joure (Streekplan Fryslan – kaart 25)

Voor het Streekplan Fryslân is een Strategische Milieubeoordeling (SMB, voorloper van de Plan-MER) uitgevoerd. Deze SMB is getoetst door de commissie m.e.r. (27 april 2006, te raadplegen op www.commissiemer.nl). In het advies merkt de commissie m.e.r. op dat bij vervolgbesluiten over de verstedelijkingsopgaven (waaronder de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen) expliciet moet worden stilgestaan bij locatiekeuze en de milieuarargumenten die daarbij een rol hebben gespeeld.

Ontwerp-omgevingsvisie De Romte Diele

In de Ontwerp-Omgevingsvisie wordt gesteld dat er over algemeen voldoende locaties voor woningbouw, bedrijvigheid en voorzieningen beschikbaar zijn om in de vraag te voorzien. Nieuwe locaties kunnen nodig zijn voor bedrijvigheid in het segment transport, logistiek en distributie. Ook voor nieuwe activiteiten als onderdeel van de circulaire economie zal ruimte beschikbaar moeten komen. Benutting van bestaande locaties en bestaande capaciteit staat voorop. Wanneer in het bestaand bebouwd gebied niet aan de behoefte kan worden voldaan, is uitbreiding van stad of dorp mogelijk. Omvang en invulling van de uitbreiding passen in het samenhangend netwerk van steden en dorpen.

Vanuit de wettelijke verantwoordelijkheid voor zorgvuldig en verantwoord gebruik van de schaarse ruimte, zorgt de provincie voor regionale afstemming van plannen voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorvolume. Via flexibele programmering kan worden ingespeeld op veranderingen in de markt. De provincie maakt in dit verband actuele prognoses, monitort ontwikkelingen en herijkt geregeld regionale afspraken met gemeenten. De provincie ondersteunt gemeenten met het toepassen van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Van belang hierbij is dat stedelijke functies naar aard en schaal passen bij stad of dorp, en daarop aansluiten. En dat ze goed ontsloten worden, waarbij vervoersknooppunten zoveel mogelijk benut worden.

Ten behoeve van Ontwerp-Omgevingsvisie is een Plan-MER opgesteld (RHDHV, oktober 2019). Over dit Plan-MER heeft de commissie m.e.r. op 13 februari 2020 een toetsingsadvies uitgebracht. De commissie m.e.r. adviseert het Plan-MER op een aantal onderdelen aan te vullen.

Regionale afstemming bedrijventerreinen

Het document “Regio Zuidoost Volop in Bedrijf! – Afspraken bedrijventerreinen regio Zuidoost Fryslân 2019-2026/2030” bevat afspraken tussen de gemeenten Heerenveen Opsterland, Smallingerland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf over het benodigde programma (= areaal) aan bedrijventerreinen in deze regio. Hierbij is op regionale schaal gekeken naar de verwachte economische ontwikkelingen, en naar de vraag en aanbod van bedrijventerreinen die hieruit voortvloeit. Ook is (in het kader van de Ladder duurzame verstedelijking) gekeken naar het thema zuinig ruimtegebruik en de mogelijkheden voor herstructureren en revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen. Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben bij brief van 12 februari 2019 ingestemd met de regionale afspraken van de regio Zuidoost.

De gemeenten in de regio Zuidoost onderschrijven de noodzaak om nieuw aanbod aan bedrijventerrein te ontwikkelen bij de kernen Drachten en Heerenveen. De ontwikkeling van dit aanbod zal in onderlinge samenhang tussen Smallingerland en Heerenveen, en adaptief, worden opgepakt. Voor het terrein Klaverblad Noordoost in Heerenveen is vermeld dat in dit plangebied de maximaal voorziene omvang aan bedrijventerrein 40 ha is. Er wordt voorzien dat er een directe behoefte is aan 10 ha bedrijventerrein en dat daarnaast 10 ha bedrijventerrein adaptief wordt ontwikkeld.

Ladderonderbouwing bedrijventerrein (ladder duurzame verstedelijking)

Op grond van artikel 2.3.1 van de Verordening Romte Fryslân moeten gemeenten bij het toestaan van een nieuwe stedelijke functie buiten bestaand stedelijk gebied een verantwoording opstellen waaruit blijkt dat toepassing is gegeven van het principe van zorgvuldig ruimtegebruik, waaruit in ieder geval blijkt waarom die functie redelijkerwijs niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd. Deze verantwoording wordt ook aangeduid als de ‘Ladderonderbouwing’. De gemeente Heerenveen zal voor KNO een ‘Ladderonderbouwing’ opstellen, waarin wordt aangetoond dat de ruimtebehoefte voor het bedrijventerrein KNO niet binnen bestaand stedelijk gebied in de gemeente Heerenveen kan worden ingevuld.

Ladderonderbouwing zonnepark (zonneladder)

GS van Fryslân hebben op 30 juni 2020 een ontwerp-wijziging van de Verordening Romte Fryslân vastgesteld (besluit tot wijziging van de Verordening wordt uiteindelijk genomen door PS). Uit een nieuw artikel 9.5.1 blijkt dat bij een nieuwe opstelling voor zon op landbouwgrond in het landelijk gebied een onderzoek moet worden verricht waaruit blijkt dat de opstelling noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de gemeentelijke ambitie voor duurzame energie, waarbij toepassing is gegeven aan de volgende prioritering van locaties:

1. Op daken en gevels, 2. Op gronden binnen het bestaand stedelijk gebied, 3. Gronden met een andere primaire functie dan landbouwgrond, zoals vuilstorten nutsvoorzieningen en infrastructuur, 4. Landbouwgronden. Voor de gebiedsontwikkeling Klaverblad Noordoost is reeds het Sinnetafel-proces doorlopen (zie par. 3.2). De gemeente is in overleg met de provincie over de nieuwe regeling m.b.t. de zonneladder, en de positie van KNO hierin.

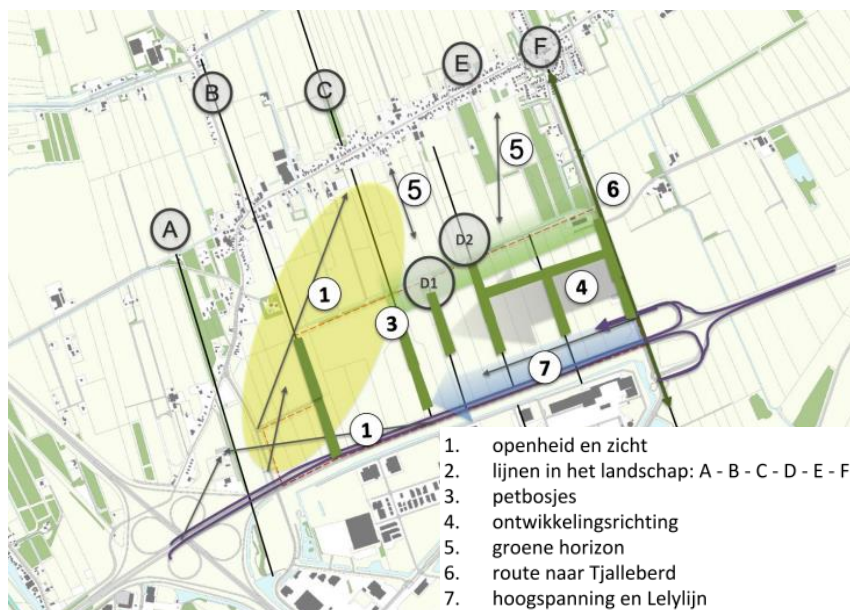
Conclusie locatiekeuze

De locatie Klaverblad Noordoost is al vanaf ca 2005 in beeld als locatie voor grootschalig bedrijventerrein. Door economische ontwikkelingen zijn de plannen bijgesteld, maar de locatie wordt door de gemeente nog steeds geschikt geacht voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein. De locatie is goed ontsloten en ligt op ruime afstand van woonfuncties. Daarnaast ziet de gemeente KNO als geschikte locatie voor een grondgebonden zonnepark. De gemeente ziet geen aanleiding om in de MER-studie locatiealternatieven voor de gebiedsontwikkeling Klaverblad-Noordoost te onderzoeken.

3.2 Planvoornemen

Klaverblad Noordoost bestaat uit een gebied van circa 120 hectare aan de noordzijde van de A7, tegenover het bedrijventerrein IBF Heerenveen. Hier wil de gemeente Heerenveen een gebiedsontwikkeling realiseren die bestaat uit een bedrijventerrein van ongeveer 40 hectare (bruto), een zonnepark van ongeveer 30 hectare en ongeveer 50 hectare natuur inclusieve landbouw.

Voor de gebiedsontwikkeling KNO is het zogenoemde 'Sinnetafelproces' doorlopen. In dit proces is in samenwerking met de omgeving een globale schets gemaakt. De resultaten van het Sinnetafelproces waren input voor ontwerpproces dat heeft geleid tot een Schetsontwerp. De totstandkoming van het Schetsontwerp is toegelicht in het document "Ontwikkeling Klaverblad Noordoost – toelichting bij het Schetsontwerp" van juli 2020 [12]. Via een enquête is de omgeving in de gelegenheid gesteld om te reageren op het Schetsontwerp. In het ontwerpproces voor het Schetsontwerp zijn 7 ontwerpprincipes ontwikkeld. Op basis van deze 7 principes is een landschappelijk raamwerk opgesteld. In de onderstaande afbeelding zijn de 7 principes en het landschappelijk raamwerk weergegeven.

Figuur 3.1: De 7 ontwerpprincipes en het landschappelijk raamwerk en (bron: toelichting bij Schetsontwerp, HKB 2020)

Binnen het landschappelijk raamwerk zijn vervolgens de planonderdelen “bedrijventerrein”, “zonneweide” en “natuurinclusieve landbouw” ingepast. Dit heeft geleid tot het volgende Schetsontwerp.

Figuur 3.2: Schetsontwerp (bron: HKB, juli 2020)

Bedrijventerrein

De ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein draagt bij aan de werkgelegenheid in de gemeente. In totaal is er in het plan ruimte voor 40 hectare (bruto) bedrijventerrein, dat gefaseerd wordt uitgevoerd. Het idee is te starten met ongeveer 20 (bruto) hectare in het eerste bestemmingsplan of omgevingsplan. Besluitvorming over de andere 20 (bruto) hectare vindt in een later stadium plaats. Het bedrijventerrein wordt ruim opgezet. De bruto 40 ha zal netto ca 20 ha bedrijvigheid zijn en de 20 ha bruto zal ca 10 ha netto zijn. Duurzaamheid speelt een centrale rol in het nieuwe bedrijventerrein. Op dit moment werkt de gemeente aan de criteria waaraan de te vestigen bedrijven moeten voldoen.

Zonneweide

De zonneweide geeft invulling aan de energie-ambities van de gemeente. De gemeente wil namelijk op termijn een energieneutrale gemeente zijn, waarbij duurzame energie zoveel mogelijk lokaal wordt opgewekt. Met de zonneweide kunnen straks ongeveer 10.000 huishoudens worden voorzien van duurzame stroom. De ontwikkeling van de zonneweide wordt in nauwe samenwerking uitgevoerd met lokale energiecoöperaties. De gemeente verkent daarbij de mogelijkheid voor publiek-private samenwerking.

Natuurinclusieve landbouw

Het gebied waar de ontwikkeling moet plaatsvinden wordt nu gebruikt voor landbouw. De gemeente verpacht de grond aan een aantal boeren uit de omgeving. In de uitwerking van het plan blijft ongeveer 50 hectare grond beschikbaar voor landbouw.

Vanuit de ambitie om de biodiversiteit te vergroten wordt ingezet op vormen van natuurinclusieve landbouw. Dit betekent dat de natuur niet alleen optimaal wordt benut voor landbouw, maar dat natuurwaarden ook worden gespaard en verzorgd.

Overig

Parallel aan de A7 wordt een 50 meter brede strook vrij gehouden als reservering voor de Lelylijn. Deze zone krijgt een voorlopige inrichting met water en natuur. De hoogspanningsleiding die door het plangebied loopt (zie figuren 3.1 en 3.2) wordt gehandhaafd. Met name aan de west- en noordzijde van het plangebied worden wandelpaden aangelegd, zodat het gebied ook recreatief gebruikt kan worden. Deze paden sluiten aan op het bebouwingslint en de dorpen ten westen en noorden van het plangebied. Eventueel wordt een klimbos aangelegd.

3.3 Alternatieven en varianten

Een vast onderdeel van m.e.r.-studies is het alternatievenonderzoek: in hoeverre zijn er naast of binnen het planvoornemen reële alternatieven of varianten met andere milieueffecten? Hieronder wordt beschreven welke alternatieven en/of varianten in de plan-m.e.r. zullen worden beschouwd.

Inrichtingsalternatieven

In par. 3.2 is beschreven dat er voor de inrichting van het gebied al een uitgebreid ontwerpproces met de omgeving is doorlopen. In dit ontwerpproces heeft ook de milieu-impact van de planonderdelen een rol gespeeld.

Thema	Schetsontwerp
Open landschap	Behoud openheid westelijk deel plangebied (nabij bebouwingslint)
Landschapsrichting	Aansluiting bij landschapsrichting, plaatselijk wordt deze richting benadrukt met aanbrengen beplanting
Zicht vanuit bebouwingslint ten noorden van plangebied	'Groene horizon' aan noordzijde plangebied
Hinder bedrijventerrein	Bedrijventerrein oostelijk, direct bij de aansluiting op de A7. Doorsnijding door hoogspanningsleiding ongewenst, daarom bedrijventerrein direct ten noorden van hoogspanningsleiding

Voor het planvoornemen is het Schetsontwerp het uitgangspunt voor de inrichting. In de MER-studie zullen geen inrichtingsvarianten worden onderzocht.

Varianten

Van de drie planonderdelen heeft het onderdeel "bedrijventerrein" de meeste impact op het milieu. In dit onderdeel wordt het huidige agrarische grondgebruik vervangen door een inrichting met verharding en bebouwing, waar bedrijfsactiviteiten en verkeersbewegingen plaatsvinden. Dit kan een milieu-impact hebben door ruimtebeslag en door emissies (o.a. geluid, lucht). Het planonderdeel "zonnepark" heeft wel impact op o.a. bodem en landschap, maar deze impact is beperkter dan bij het bedrijventerrein. Daarnaast treden bij het zonnepark ook positieve milieugevolgen op (o.a. opwek duurzame energie, biodiversiteit). Het planonderdeel "natuurinclusieve landbouw" heeft ten opzichte van het huidige grondgebruik vooral positieve milieueffecten doordat de biodiversiteit wordt verbeterd.

Voor de MER-studie is het planonderdeel “bedrijventerrein” dus het meest relevant voor het ontwikkelen van varianten met onderscheidende milieueffecten. De gemeente wil de MER-studie benutten om nader te onderzoeken welke milieueffecten verschillende invullingen van het bedrijventerrein hebben. Een eerste relevante afweging voor de gemeente is of op het hele terrein milieucategorie 4.1 kan worden toegestaan, of dat er vanuit de milieu-effecten overwegingen zijn om milieucategorie 4.1 deels te vervangen door milieucategorie 3.2. Voorts speelt voor dit bedrijventerrein het aspect stikstofdepositie een belangrijke rol. Een bedrijventerrein kan leiden tot toename van emissies van stikstof, waardoor negatieve effecten kunnen optreden in omliggende N2000-gebieden. De gemeente wil op zoek naar opties die verenigbaar zijn met het beschermingsregime voor N2000-gebieden (opgenomen in de Wet natuurbescherming). Tot slot is voor de gemeente de vraag relevant of het bedrijventerrein wel of niet op het aardgasnetwerk moet worden aangesloten. Deze vraag zal uiteindelijk niet in het planologische spoor worden beantwoord, maar wel of geen aardgasnetwerk op het bedrijventerrein ook relevant voor de stikstofemissie van het terrein. In het kader van de analyses naar stikstofdeposities zal worden stilgestaan bij de optie van een aardgasloos terrein.

De gemeente wil in het MER twee varianten onderzoeken die naar verwachting tot onderscheidende milieueffecten leiden: één variant met een reguliere invulling en één variant met een invulling die minder stikstofemissie veroorzaakt. In het MER zal de inhoud van beide varianten nader worden uitgewerkt.

Thema	Basisvariant	Variant minder stikstofemissie
Milieucategorie	Gehele terrein maximaal milieucategorie 4.1	Terrein deels milieucategorie 4.1, deels milieucategorie 3.2
Type bedrijvigheid	Reguliere bedrijvigheid	Bedrijvigheid met relatief weinig stikstofemissies

4 Referentiesituatie

In de m.e.r.-systematiek is het belangrijk om de zogenoemde referentiesituatie te bepalen. Dit is de situatie ten opzichte waarvan de milieueffecten van het planvoornemen worden beoordeeld. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zich voordoen als het planvoornemen niet wordt uitgevoerd. In de volgende paragrafen wordt kort ingegaan op zowel de huidige situatie (§ 4.1) als autonome ontwikkelingen (§ 4.2). In het op te stellen MER zullen de huidige situatie en autonome ontwikkelingen uitgebreider worden beschreven. De huidige situatie en de autonome ontwikkeling vormen samen de referentiesituatie.

4.1 Huidige situatie

4.1.1 Ruimtegebruik

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied 2007' dat is vastgesteld op 13 mei 2010. Het plangebied heeft in dit bestemmingsplan de enkelbestemming 'Agrarisch gebied 1' en is bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf met een in hoofdzaak grondgebonden agrarische bedrijfsvoering. Ook is binnen deze bestemming extensief recreatief medegebruik mogelijk en moeten landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden, hersteld of ontwikkeld worden. Als aanvullende bestemming geldt voor een groot deel van het plangebied de bestemming 'aandachtszone industrielawaai' (zie figuur 4.1, zwart gearceerd). Binnen deze zone mag een op grond van de basisbestemmingen toelaatbaar geluidsgevoelig gebouw, of de uitbreiding daarvan, slechts worden gebouwd indien de geluidbelasting vanwege het industrieterrein van de gevels van dit geluidsgevoelige gebouw niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde.

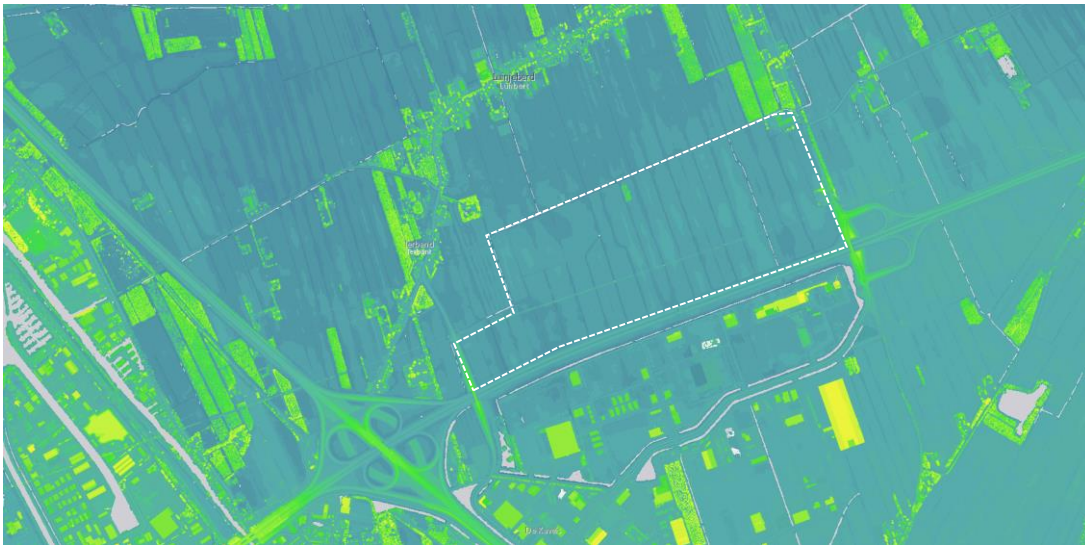

Figuur 4.1 | Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied 2007

Het plangebied is eigendom van de gemeente Heerenveen en wordt momenteel verpacht door verschillende pachters. Op basis van de grondgebruik kaart (geoportaal Fryslân) blijkt dat de gronden gebruikt worden als agrarisch grasland en voor maïsteelt en aardappelteelt. Er ligt één erf met bebouwing binnen de contouren van het plangebied, dit erf ligt aan de Pastoriesingel ten oosten van het plangebied.

4.1.2 Bodem

De hoogte van het maaiveld varieert van circa NAP $-1,80$ m tot circa NAP $-0,60$ m. Op de geomorfologische kaart van de provincie valt het plangebied binnen een dekzandvlakte met een bodemopbouw in zand. Het gebied kent geen aardkundige waarden.

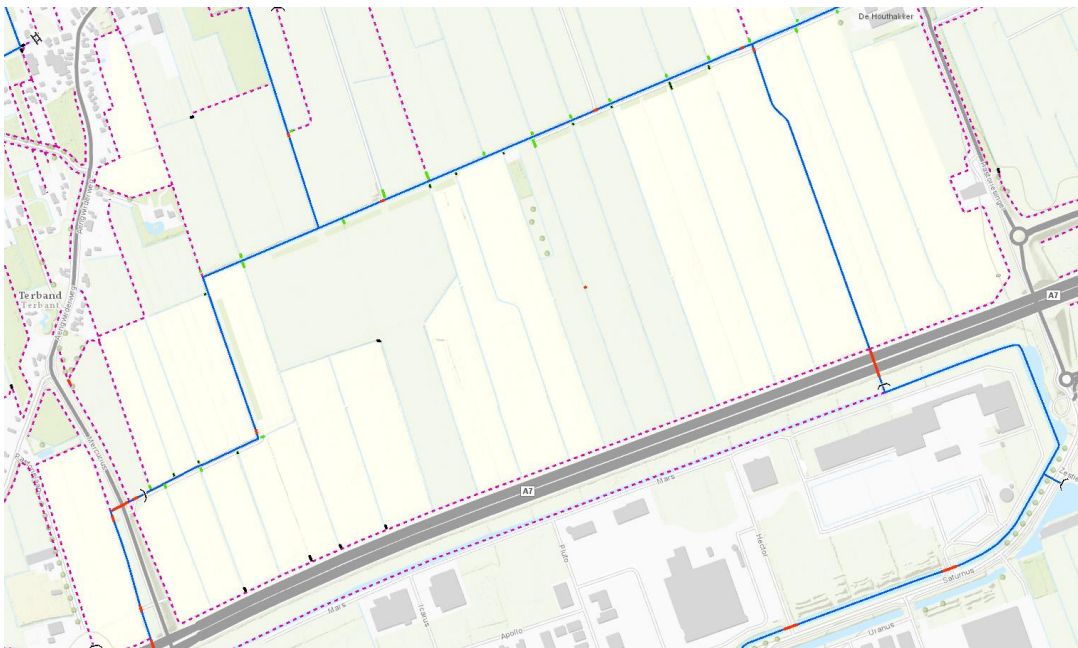

Figuur 4.2 | Uitsnede AHN-viewer

Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat zich in het plangebied geen bekende verontreinigingen van bodem of grondwater bevinden

4.1.3 Water

Het plangebied van Klaverblad Noordoost ligt in het beheergebied van het Wetterskip Fryslân. De Binnendijksche Hoofdvaart wordt in de legger van het waterschap gecategoriseerd als hoofdwater. Een zijtak van dit water doorsnijdt het gebied van noord naar zuid. Op de peilenkaart bij het Waterbeheerplan van het Wetterskip [6] valt het plangebied in de categorie 'laagste peil $-2,20$ m of lager'.

Figuur 4.3 | Uitsnede legger Wetterskip Fryslan

Het grootste deel van het plangebied kent zeer lichte infiltratie. De slootjes tussen de percelen zijn onderhevig aan sterke tot matige kwel. Het plangebied valt niet binnen een grondwaterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied.

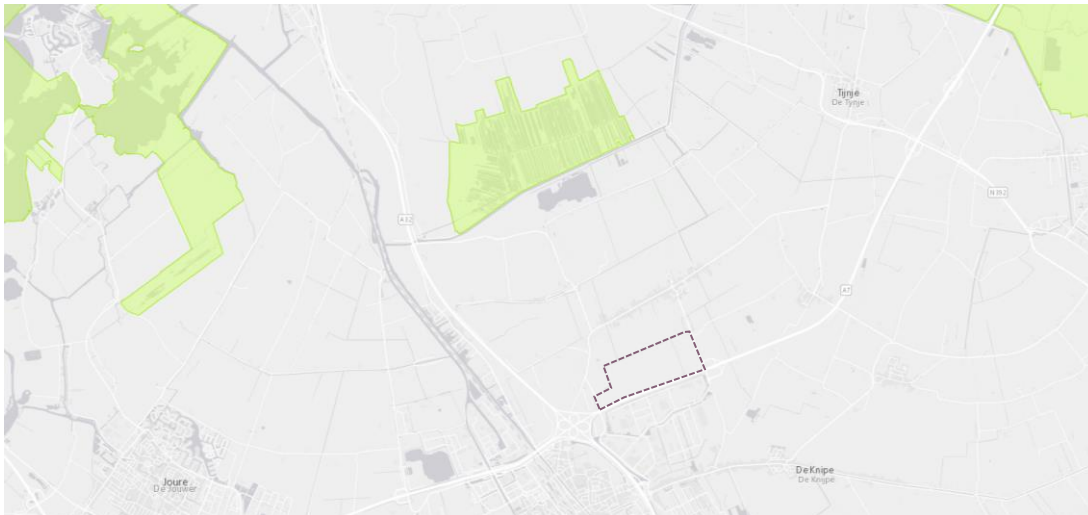
4.1.4 Natuur

Er liggen drie Natura 2000-gebieden in de nabijheid van het plangebied. Ongeveer 3,5 km ten noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Deelen', een natuurgebied met een oppervlakte van 514 hectare. Dit gebied vormt één van de weinige overgebleven restanten van een omvangrijk complex van laagveenmoerassen en petgatenlandschappen, dat in de vroegere eeuwen Noordwest Overijssel en het Lage Midden van Fryslân besloeg. Het is een laagveengebied in de vroegere benedenloop van de Boorne (of Koningsdiep), dat bestaat uit een stelsel van petgaten, rietland, struweel en graslandvegetaties, waarvan plaatselijk schraallanden. De petgaten zijn betrekkelijk jong. In de Deelen is namelijk pas vanaf het begin van de 20^e eeuw met vervenen begonnen. Het gebied heeft daardoor zijn huidige karakter en aanzien gekregen. Dit gebied kent geen stikstofgevoelige habitattypen.

Het tweede nabijgelegen Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 7,5 km ten noordwesten van het plangebied. Het is een uitloper van het Sneekermeergebied, een gebied van 2.279 hectare. Het gebied kan worden gekenschetst als een vrijwel open landschap. Kenmerkend voor het centrale merengebied in Fryslân is de afwisseling tussen grotere en kleinere wateroppervlakken, omgeven door kades en rietkragen en zoetwatermoerassen en uitgestrekte graslandpolders. Dit gebied kent geen stikstofgevoelige habitattypen.

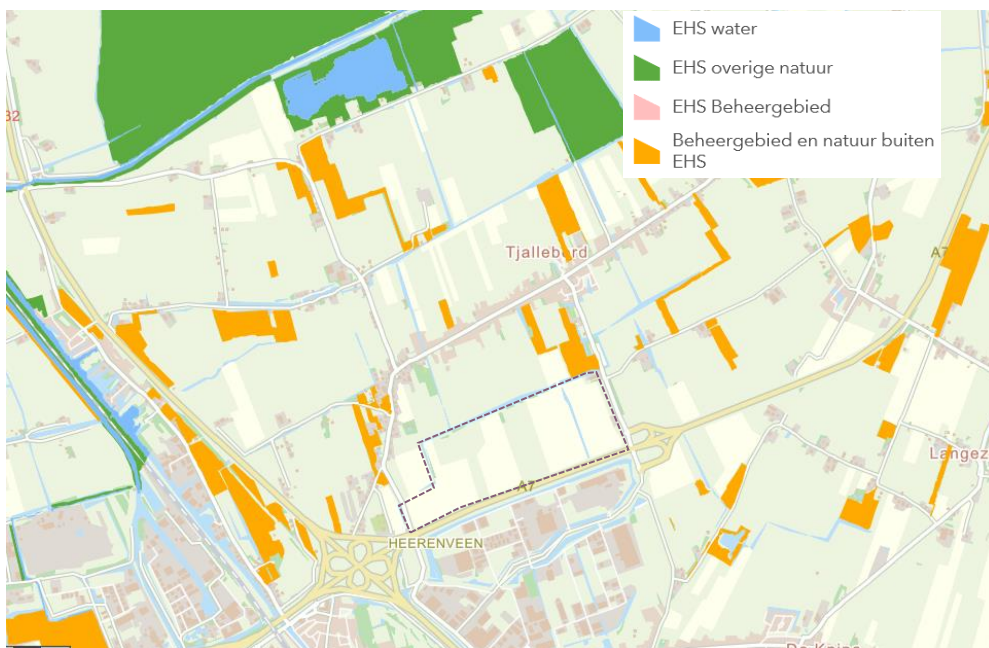
Op ongeveer 8 km ten noordoosten van de grens van het plangebied ligt Natura 2000-gebied 'Van Oordt's Mersken', een natuurgebied van 842 hectare. Van Oordt's Mersken ligt in de benedenloop van de Boorne (of Koningsdiep) op de overgang van zandgronden naar laagveen. Het terrein kent een kleinschalige afwisseling van diverse typen grasland en moerassen en is vooral van belang vanwege de aanwezige blauwgraslanden. Het laagste deel is een belangrijke ganzenpleisterplaats. Bovendien is het van enig belang als broedgebied voor soorten van kruidenrijke graslanden (paapje).

Dit Natura 2000-gebied omvat stikstofgevoelige habitattypen: H4010A Vochtige heiden, H6230 Heischrale graslanden en H6410 Blauwgraslanden. Daarnaast is het gebied aangewezen voor de volgende stikstofgevoelige soorten: A151 Kemphaan en A275 Paapje,

Figuur 4.4 | Natura 2000-gebieden nabij het plangebied

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS, tegenwoordig ook aangeduid als Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Het dichtstbijzijnde gebied dat tot het NNN behoort ligt 3 km ten noordoosten van het plangebied, dit betreft een gebied met bosstroken ten noorden van Tjalleberd. Direct ten noorden van het plangebied ligt een gebied dat is aangemerkt als “beheergebied en natuur buiten de EHS”. Dit betreft volgens het Natuurbeheerplan 2020 van de provincie een gebied bos met natuurdoeltype “Vochtig bos met productie” (N16.04). In de verdere omgeving liggen nog meer gronden met de status “beheergebied en natuur buiten de EHS”

Figuur 4.5 | Natuurgebieden nabij het plangebied

4.1.5 Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied ligt binnen het 4^e en 5^e veendistrict, waarvan de ontginning vanaf 1833 op gang kwam. Bij de ontginning werd turf afgegraven die vervolgens werd gedroogd en als brandstof gebruikt. Het gebied veranderde door de ontginning in een weids, open landschap, doorsneden door talloze ontwateringsloten. Zichtlijnen spelen in dit landschap een belangrijke rol. Waar het veen ontgonnen werd, ontstonden trekgraten, ook wel petgraten genoemd. Het vers ontgonnen veen werd op de daartussen gelegen legakkers te drogen gelegd. Deze legakkers raakten later vaak begroeid met dichte bosschages, ook wel petbosjes genoemd. Bij de naoorlogse ruilverkaveling zijn veel petbosjes verwijderd. Voor een deel werden ze vervangen door nieuwe aanplant, toen onder de noemer ruilverkavelingsbosjes. Momenteel zijn er binnen en rondom het plangebied meerdere van deze ruilverkavelingsbosjes te vinden. Ze spelen een belangrijke rol bij de beleving en transformatie van het landschap.

Op de Cultuurhistorische kaart van de Provincie Fryslân worden geen cultuurhistorische waarden aangeduid binnen de contouren van het plangebied. Op de landschapstypenkaart wordt het plangebied aangeduid als 'veenweidegebied', met als bijzonderheid dat het plangebied valt onder 'Veenpolders vierde en vijfde district Tjalleberd'. Op de kaart met deelgebieden wordt het plangebied gekarteerd als 'laagveengebied'. Het laagveengebied van het Lage Midden is te herkennen aan de ontgonnen veenpolders en uitgestrekte veenweidegebieden. In het begin van het Holoceen (zo'n 10.000 jaar geleden) ontstond het laagveen door een combinatie van hoge grondwaterstanden en het afsmelten van het landijs. Het huidige laagveen dateert van ca 500 v Chr. Op kleinschalige schaal zal altijd wel veenwinning hebben plaatsgevonden maar pas in de 17e eeuw werd dit grootschaliger aangepakt.

Figuur 4.6 toont de veranderingen in het landschap als gevolg van de turfwinning. In 1850 was een deel van het plangebied nog niet ontgonnen en was het nog een woestijnen. De ontginning startte in het zuidoosten.

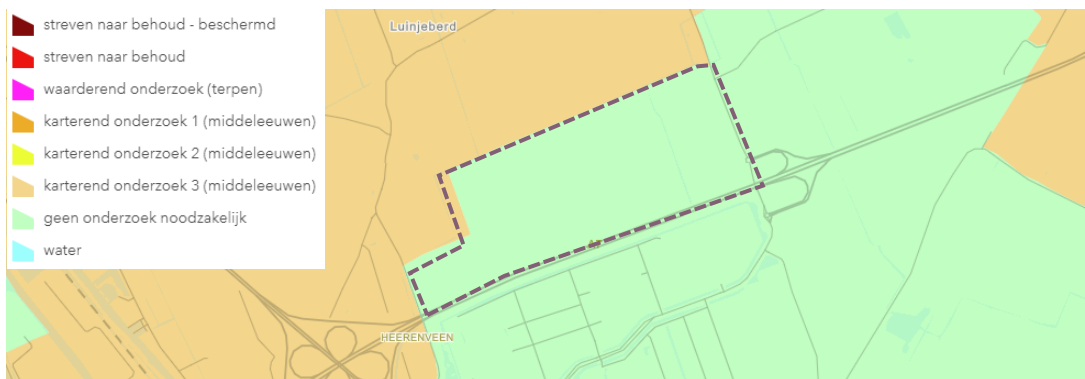
Figuur 4.6 | Uitsnede topografische kaart 1850. Herkenbaar is de ontginning van het zuidoostelijke deel van het plangebied met de woeste gronden in het noordwesten

4.1.6 Archeologie

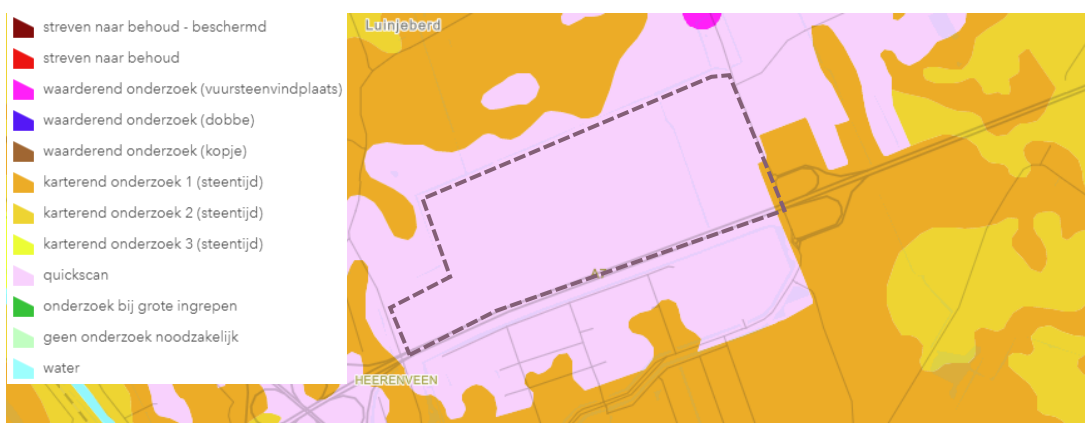
Op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) zijn archeologische verwachtingswaarden aangegeven. Op FAMKE wordt het advies gegeven dat er aangaande de ijzertijd-middeleeuwen geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Dit advies wordt gegeven als op basis van eerder onderzoek is gebleken dat er zich geen archeologische resten in de bodem bevinden, of wanneer de archeologische verwachting voor het aantreffen van archeologische resten uit de periode ijzertijd - middeleeuwen op gefundeerde gronden zodanig laag is dat de kans op aantasting bij de meeste ingrepen zeer klein is.

Aangaande de steentijd-bronstijd wordt vanuit FAMKE het advies gegeven een quickscan uit te voeren naar de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden. Van deze gebieden wordt vermoed dat eventuele aanwezige archeologische resten al ernstig verstoord zijn, maar dit is niet met zekerheid te zeggen. De provincie beveelt in deze gevallen aan om bij ingrepen van meer dan 5000 m² een quickscan te verrichten.

Op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (zie onderstaande figuren) geldt voor het overgrote deel van het plangebied dat er geen onderzoek noodzakelijk is (IJzertijd) of een quickscan moet worden uitgevoerd (Steentijd-bronstijd).

Figuur 4.7 | Uitsnede FAMKE – IJzertijd Middeleeuwen

Figuur 4.8 | Uitsnede FAMKE – Steentijd Bronstijd

4.1.7 Verkeer

Het plangebied is momenteel te bereiken via de Mercurius ten westen van het plangebied, via de Aengwilderweg ten noorden van het plangebied en via de Pastoriesingel ten oosten van het plangebied. De paden langs de agrarische percelen zijn onverhard. In het plangebied bevinden zich geen fietspaden of wandelpaden. Wel loopt er een fietspad parallel aan de Pastoriesingel en de Mercurius op de grenzen van het plangebied. Deze fietspaden verbinden Tjalleberd en Luinjeberd met het International Businesspark Friesland (IBF) en de rest van Heerenveen.

Er zijn geen bushaltes in de directe nabijheid van het plangebied. Wel is er een bushalte ten zuiden van de A7 op het IBF en in het dorp Luinjeberd ten noordwesten van het plangebied. Het plangebied is dan ook beperkt bereikbaar met het openbaar vervoer, de loopafstanden tot haltes zijn relatief groot.

4.1.8 Woon- en leefmilieu

Het plangebied ligt direct langs de A7 en dicht bij het bestaande IBF. Deze twee geluidbronnen zorgen voor een geluidbelasting in het plangebied. De huidige verkeersstromen op de A7 hebben bovendien invloed op de luchtkwaliteit in en rond het plangebied. In het MER wordt de geluidssituatie en luchtkwaliteit in de referentiesituatie met berekeningen inzichtelijk gemaakt.

4.1.9 Externe veiligheid

Het plangebied ligt langs de A7 waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Dit heeft een effect op het groepsrisico. Bovendien ligt er een leiding van de Gasunie langs de A7, buiten de contouren van het plangebied. Er liggen geen risicovolle inrichtingen in de nabijheid van het plangebied.

4.2 **Autonome ontwikkeling**

Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling die autonoom plaatsvindt, dat wil zeggen dat deze ook plaatsvindt als de ontwikkeling van Klaverblad Noordoost niet door gaat. In het MER zal per milieuaspect worden bezien welke autonome ontwikkelingen relevant zijn.

5 Reikwijdte en detailniveau

5.1 Inhoud MER

De kern van het MER wordt gevormd door de beschrijving van de milieueffecten die als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden verwacht ten opzichte van de referentiesituatie. Daarnaast moeten redelijke alternatieven/varianten voor de invulling van het gebied worden beschreven en op hun milieueffecten worden beoordeeld. Het milieueffectrapport zal (vrij naar de wettekst) de volgende onderdelen bevatten:

1. Een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
2. Een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven of varianten.
3. Een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit.
4. Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de te verwachten autonome ontwikkeling van dat milieu (referentiesituatie).
5. Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit kan hebben en een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.
6. Een vergelijking van de referentiesituatie en de voorgenomen activiteit op de relevante milieuaspecten.
7. Een beschrijving van de maatregelen om nadelige milieugevolgen te voorkomen, te beperken of teniet te doen.
8. Een overzicht van de leemten in de onder 4) en 5) bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens.
9. Een zelfstandig leesbare samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit.

5.2 Reikwijdte

In het MER wordt onderscheid gemaakt tussen de begrippen plangebied en studiegebied. Het MER-plangebied is in hoofdstuk 1 op kaart weergegeven. Het studiegebied is het totale gebied waarin milieueffecten als gevolg van de realisering van de voorgenomen activiteiten in het plangebied kunnen optreden. Het studiegebied is dus omvangrijker dan het plangebied en kan per milieuaspect verschillen. Voor milieuaspecten zoals bodem en archeologie treden de effecten alleen binnen het plangebied zelf op (het studiegebied is hier gelijk aan het plangebied). Voor milieuaspecten zoals verkeer, geluid en luchtkwaliteit kunnen ook buiten het plangebied effecten optreden (het studiegebied is hier dus groter dan het plangebied). In het MER zal per milieuaspect worden toegelicht wat het relevante studiegebied is.

5.3 Detailniveau

Het detailniveau van de effectanalyse sluit aan bij het detailniveau van het bestemmingsplan of omgevingsplan. In het bestemmingsplan/omgevingsplan zullen verschillende nieuwe bestemmingen worden toegekend aan de deelgebieden. De effectanalyses in het MER zullen zich primair richten op de planologische mogelijkheden en zijn in beginsel kwalitatief van aard (zonder berekeningen) en worden uitgevoerd door middel van expert judgment. Alleen voor de aspecten verkeer, geluid, luchtkwaliteit en stikstofdepositie zal de effectanalyse kwantitatief (met indicatieve berekeningen) worden uitgevoerd. Om de milieueffect-analyse systematisch te kunnen uitvoeren, is een beoordelingskader opgesteld. In het beoordelingskader (zie onderstaande figuur) is per milieuaspect een aantal toetsingscriteria geformuleerd. Daarbij is ook aangegeven of de effectanalyse kwalitatief of kwantitatief wordt uitgevoerd.

Thema	Beoordelingscriteria	Beoordelings wijze	Toelichting
Bodem	Aardkundige waarden	Kwalitatief	Beïnvloeding aardkundige waarden
	Bodemkwaliteit	Kwalitatief	Beïnvloeding bodemkwaliteit
Water	Grondwater	Kwalitatief	Beïnvloeding grondwaterstand
	Oppervlaktewater	Kwalitatief	Beïnvloeding oppervlaktewaterstand & peil
	Waterkwaliteit	Kwalitatief	Beïnvloeding grond- en oppervlaktewaterkwaliteit
Natuur	Natura 2000-gebieden	Kwalitatief/ Kwantitatief	Effecten instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden (kwalitatief), Aeries-berekening stikstofdepositie (kwantitatief)
	Natuurnetwerk Nederland en overige beschermde gebieden	Kwalitatief	Aantasting Natuurnetwerk Nederland en/of overige beschermde gebieden
	Beschermde soorten	Kwalitatief	Beïnvloeding beschermde flora & fauna
Landschap en cultuurhistorie	Openheid	Kwalitatief	Aantasting openheid en schaal van het landschap
	Landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle structuren en elementen	Kwalitatief	Verlies of aantasting waardevolle structuren en elementen en/of bouwkundige waarden
Archeologie	Archeologische waarden	Kwalitatief	Verlies of aantasting archeologische waarden
Verkeer	Verkeersafwikkeling	Kwantitatief	Analyse afwikkeling/doorstroming autoverkeer
	Verkeersveiligheid	Kwalitatief	Analyse effecten verkeersveiligheid in en nabij plangebied
	Duurzame mobiliteit	Kwalitatief	Gebruik OV en fiets
Geluid	Geluidbelasting bedrijven	Kwantitatief	Toe/afname geluidbelasting (in decibel) op omliggende woningen en gevoelige functies als gevolg van nieuwe bedrijven.
	Geluidbelasting wegverkeer	Kwantitatief	Toe/afname geluidbelasting (in decibel) op omliggende woningen en gevoelige functies als gevolg van wegverkeer.
Luchtkwaliteit	Luchtkwaliteit	Kwantitatief	Toe/afname concentraties NO ₂ , PM ₁₀ en PM _{2,5} (in microgram/m ³)
Geur	Geursituatie bedrijven	Kwalitatief	Verandering in geurhinder
Externe veiligheid	Plaatsgebonden risico	Kwalitatief	Beschouwing invloed transport gevaarlijke stoffen A7 en aardgasleiding
	Groepsrisico	Kwalitatief	Beschouwing invloed transport gevaarlijke stoffen A7 en aardgasleiding
Gezondheid	Gezondheid	Kwalitatief	Analyse op basis van effecten geluid, lucht en externe veiligheid
Klimaat	Klimaatmitigatie	Kwalitatief	Analyse naar duurzaamheid van de energievoorziening
	Klimaatadaptatie	Kwalitatief	Analyse risico's hittestress, droogte, wateroverlast en overstroming

In het MER worden de effecten van de het planvoornemen Klaverblad Noordoost beschreven ten opzichte van de referentiesituatie. Vervolgens worden de milieueffecten voor elk criterium beoordeeld. Dit gebeurt op basis van de onderstaande schaal:

Score	Beoordeling van het effect
++	zeer positief effect
+	positief effect
0/+	bepert positief effect
0	geen of nauwelijks effect
0/-	bepert negatief effect
-	negatief effect
--	zeer negatief effect

6 De procedure

6.1 Vervolproces

De m.e.r.-procedure wordt in een aantal stappen doorlopen:

1. Openbare kennisgeving: wanneer een plan wordt opgesteld waarvoor een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen, moet dit openbaar worden gemaakt. De bekendmaking vormt de formele start van de m.e.r.-procedure. In deze kennisgeving wordt tevens aangegeven wie in de gelegenheid worden gesteld om advies over de inhoud van het MER uit te brengen.
2. Raadplegen bestuursorganen en burgers: na de kennisgeving dienen de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieurapport te worden bepaald. Bestuursorganen die met het plan te maken krijgen, worden over de voorgenomen ontwikkeling geraadpleegd. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is het document waarmee deze raadpleging wordt uitgevoerd. Betrokken partijen worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen en bedenkingen aan te geven, zodat deze meegenomen kunnen worden bij het opstellen van het MER. Daarnaast wordt de notitie gedurende een periode van 6 weken ter visie gelegd en kan er door een ieder (mondeling of schriftelijk) een zienswijze worden ingediend. Op basis van de uitgebrachte adviezen en binnengekomen zienswijzen stelt het bevoegd gezag de reikwijdte en het detailniveau van de MER-studie definitief vast.
3. Opstellen Milieurapport (Plan-MER) en voorontwerp-bestemmingsplan: op basis van de NRD en de reacties daarop wordt vervolgens het MER opgesteld. In het MER worden de milieueffecten van het planvoornemen beschreven. In deze procedurestap wordt tevens het voorontwerp van het bestemmingsplan/omgevingsplan² opgesteld.
4. Terinzagelegging MER en voorontwerp-plan: MER en voorontwerp-bestemmingsplan/omgevingsplan liggen gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens de tervisielegging kan een ieder mondeling of schriftelijk een reactie op de documenten geven. Tijdens deze periode wordt tevens aan de commissie m.e.r. gevraagd om het MER te toetsen.
5. Vaststellen ontwerp van bestemmingsplan/omgevingsplan: met in achtneming van adviezen en zienswijzen op het MER, stelt het college van B&W het ontwerp-bestemmingplan/omgevingsplan vast en legt dit 6 weken ter visie. Op dit ontwerp-plan kunnen zienswijzen worden ingediend.
6. Vaststellen bestemmingsplan/omgevingsplan: rekening houdend met eventueel ingediende zienswijzen stelt de gemeenteraad het bestemmingplan/omgevingsplan vast. Het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan/omgevingsplan wordt 6 weken ter visie gelegd. Tegen dit besluit staat beroep bij de rechter open.
7. Evaluatie en monitoring: nadat de plannen zijn gerealiseerd, dienen de werkelijk optredende milieueffecten in beeld te worden gebracht en geëvalueerd. In het MER wordt daarvoor een eerste aanzet gegeven.

² Er wordt nu vanuit gegaan dat een voorontwerp wordt opgesteld. Mogelijk wordt later besloten geen voorontwerp te maken maar direct een ontwerp van bestemmingsplan of omgevingsplan op te stellen. In dat geval zal het MER bij dit ontwerp-plan ter visie worden gelegd.

6.2 Te raadplegen instanties

Bij het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van het MER voor Klaverblad Noordoost raadpleegt het bevoegd gezag in ieder geval de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer).

Het bevoegd gezag is voornemens in ieder geval de volgende instanties over dit project te raadplegen:

- Rijkswaterstaat
- Gedeputeerde Staten Provincie Fryslân
- Wetterskip Fryslân
- Gemeente Opsterland
- TenneT
- Gasunie
- Commissie voor de m.e.r.

6.3 Reacties

Er wordt een openbare kennisgeving gepubliceerd die aangeeft welke procedure het bevoegd gezag wenst te volgen in het kader van de m.e.r.-procedure voor Klaverblad Noordoost. Daarnaast ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau gedurende zes weken voor eenieder ter inzage en kunnen zienswijzen worden ingediend. Bij het opstellen van het MER zal hiermee rekening worden gehouden.

Reacties kunnen per post worden aangeleverd aan:

College van B&W van de gemeente Heerenveen
T.a.v. G. Haanstra
Postbus 15000
8440 GA Heerenveen

Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen

Nr.	Bronvermelding
[1]	Ministerie van BZK (2020), <i>Nationale Omgevingsvisie. Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving</i> , Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
[2]	Provincie Fryslân (2006), <i>Streekplan Fryslân</i>
[3]	Provincie Fryslân (2020), <i>Omgevingsvisie 'De romte diele'</i> , Leeuwarden: Provincie Fryslân.
[4]	Provincie Fryslân (2017), <i>Beleidsbrief 'Naar een duurzame landbouw in Fryslân'</i> , Leeuwarden: Provincie Fryslân.
[5]	Provincie Fryslân (2020), <i>Natuurbeheerplan Fryslân 2021</i> , Leeuwarden: Gedeputeerde Staten van Fryslân.
[6]	RES Fryslân (2020), <i>Concept Regionale Energiestrategie Fryslân</i> .
[7]	Wetterskip Fryslân (2016), <i>Waterbeheerplan 2016 – 2021</i> , Leeuwarden: Wetterskip Fryslân.
[8]	Gemeente Heerenveen en gemeente Skarsterlân, <i>Integrale Visie Heerenveen-Skarsterlân (2005)</i>
[9]	Gemeenten Heerenveen, Opsterland, Smallingerland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf, <i>Regio Zuidoost Volop in Bedrijf! – Afspraken bedrijventerreinen regio Zuidoost Fryslân 2019-2026/2030</i>
[10]	Gemeente Heerenveen (2020), <i>Beleidskoers fysieke leefomgeving</i> , Heerenveen: Gemeente Heerenveen
[11]	Gemeente Heerenveen (2009), <i>Bedrijventerreinvisie 2010-2020 Gemeente Heerenveen</i> , Heerenveen: Gemeente Heerenveen
[12]	HKB Landschapsarchitecten, (2020), <i>Ontwikkeling Klaverblad Noordoost – toelichting bij het Schetsontwerp</i>